

fladere Strækninger, hvor Naturen tidligere hjalp sig med Bredninger, skulde have været normeret større Breder end paa de mellemliggende, som havde Fald.

Resultatet var ogsaa, at Løbet, tiltrods for 5—6 regulativmæssige Rensninger om Sommeren, led under Opstemninger, og da Regulativet i Reglen ingen Dybde fastsatte, var det at føre et ordentligt Illsyn en for Vandløbsinspektøren uløselig Opgave. Endnu et Eksempel paa uheldige Rettelser skal jeg anføre fra Vendsyssel, hvor der for henved 40 Aar siden langs Nyaa fra Hammelmosegaard og Ost efter et foretaget en Mængde Gjemmesfjæringer uden Magelæg, med alle de Ulemper, som dermed følge, Ulemper som man i Tidernes Løb søger at bøde paa ved at udstykke de overflaarne Lodder efter den nye Alinie, men som aldrig kunne blot tilnærmelsesvis forsvinde, og som kunde have været helt undgaaede.

I Lov af 30te December 1858 er det fastsat, at Indenrigsministeriet, hvor det anses nødvendigt, beskifter en teknisk sagkyndig Mand som Medlem af en Overlandvæsenkommission, og at hans Diæter og Rejsegodtgjørelse udredes af Statskassen. Det forekommer mig, at det vilde være ønskeligt, om Ministeriet havde Midler til at lade en lignende Hjælp tilflyde Amtsraadene og Landvæsenkommissionerne, navnlig indtil en større Indsigt i Sagernes Behandling havde ubbredt sig fra de Egne, hvor Erfaringer allerede vare indhøstede, og derved en nogenlunde fast Praxis havde udviklet sig.

Manglen paa Forbindelse mellem Landvæsenkommissionernes spredte og ofte modsigende Afgjørelser er meget følelig i hele Landet.

I det Foregaaende har jeg berørt, at Vandføringsforholdene ved de vestjydske Vandløb ere uheldige, og jeg skal tillade mig nærmere at udtale mig derom, men dog først bemærke, at de Omraader, jeg derved kommer ind paa, ere saa store, at jeg ikke tør formulere bestemte Forslag til Manglernes Afhjælpning, medens jeg dog ønsker at gjøre Mit til at skærpe Opmærksomheden for de vigtige Spørgsmaal, som jeg maa berøre.

Saad der især begrænser Afbenyttelsen af Vandet i de vestjydske Vandløb, er disses uregelmæssige Vandføring, der er usforholdsmæssig stor ved Løbbrud, Regnskyl o. desl. og særlig saameget mindre under ordinære Forhold. Vandingskanalerne maa indrettes efter almindelig Sommervandføring, og uagtet Faldet i Regelen er stort nok til, at de kunne føres om langt større Terrains, kan det ikke nytte at lade dem omspænde mere Areal, end der haves tilstrækkelig Vand til. Jeg har modtaget Oplysning om denne Sommervandføring for de fleste Kanalers Vedkommende og kunde have ønsket med Tal at oplyse, hvorledes den forholder sig til de forskellige Vandgebeters Størrelse og til en lignende Sommervandføring i forskellige sjællandske Egne; men dette kan ikke gjøres, forinden jeg naaer at faae foretaget de fornødne Maalinger af Vandføringen i sjællandske Løb, fr. min Afhandling om Vandløbsreguleringer Pag. 20. Saameget er imidlertid givet ved paalidelige Sagtagelser og Maalinger fra andre Lande, at Forskjellen paa den regelmæssige Vandføring fra skovrige og skovfattige Opland er overmaade stor. I de sydevopæiste Lande fysles der overalt med Spørgsmaalet om, hvorledes man, navnlig ved paany at tilveiebringe Skov, skal opnaa den mindre uregelmæssige Vandføring, og er der nogen Forskiel paa Spørgsmaalets Vigtighed der og hos os, er den kun kvantitativ. Allerede indenfor Grændserne af de 40—50 Mile Vandløb, jeg har havt at gjøre med her paa Sjælland, har jeg iagttaget stor Forskiel paa Virkningerne af Løbbruddet ved Løbene efter som deres Opland var rigt eller fattigt paa Skov. Hvor det Sidste er Tilfældet, er Løbbruddet langt stærkere, hvortilhyller Vandløbets Kanter og Bund, afleirer Sand og Grus, hvor Faldet bliver ringere, tvinger til at bygge Broene større og stærkere end ellers fornødent, og forarsager langt fladligere Overflømmelser, og det Overfløb af Vand, som gjør lutter Ulykker under Løbbruddet, faanes i høi Grad ved Overrislingsanlægene i Sommertiden. Naar man reiser i Sjællands magrere Egne, fører den ene Sagtagelse efter den anden Lanken hen paa Nødvendigheden af paany at staa Skove tilveie. Man reiser milevis, uden at passere en Bro, en Stenkiste eller noget som helst andet Gjemmel for rindende Vand. Jordens Overflade har de forgrenebe Jordbygninger, som Vandet dammer, men kun under Løbbrud o. desl. gjøre de Tjeneste. Det gjør en næsten forunderlig Virkning paa En, naar man saa pludselig kommer indfor en af de nye Vandingskanaler, hvor det har været muligt at føre den høit op, altsaa uden om store Sandarealer, og møder den ene rislende Strøm efter den anden, lutter virkelige Livskilder, som enten allerede have fremkaldt Frugtbarhed eller nylig ere anlagte. Ved Fjelding og Overby, indenfor den nederste Del af den store Elafens Kanal, faae man saaledes i Sommer udstrakte magre Sandmarker, men overalt rislende og strømmende det Vand, som snart vil omdanne dem. Igjen udenfor Kanalernes Omraade passerer man de store Arealer af gammelt Agerland, tidt gaae de i Lyng igjen og altid tilbøielige dertil. De tages op og give et Par fattige Agerøder af Rug og Havre eller Boghvede og forblive derefter liggende i en Række af Aar, uden Udseende af Græsfrø og uden at kunne dækkes af det sparsomme Kvitgræs eller det magre Ukrudt,